

Ajankohtaista
elinikäisestä
ohjauksesta, nro
22, maaliskuu
2022

Sisällysluettelo

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta, nro 22, maaliskuu 2022

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta, nro 22, maaliskuu 2022

ELO-foorumin kevät 2022

ELO-foorumin kevät 2022

Hyvän ohjauksen kriteerien valmistelu

Hyvän ohjauksen kriteerien uudistustyö: HOK - yhdessä, rauhassa ja hyvin

Ohjaajien koulutusmäärä 1971-2022

Yli neljä tuhatta opinto-ohjaajaa hankkinut 2000 -luvulla tehtävissä tarvittavan kelpoisuuden

Opetushallituksen ohjauksen tiimi

Toimijat Opetushallituksen ohjauksen tiimissä

Paula Lindqvist SOPO ry:n puheenjohtajaksi

Paula Lindqvist Suomen opinto-ohjaajat SOPO ry:n uudeksi puheenjohtajaksi

Paula Lindqvist, nya ordförande till SOPO r.f.

Finlands studiehändare r.f. valde Paula Lindqvist till sin nya ordförande

Väitös: Oppilaanohjauksen arviointiprosessin haasteita ja jännitteitä

Oppilaan oppimisen formatiivista arviointia olisi syytä kehittää opinto-ohjauksen välineenä

Outi Ruusuvirta-Uuksulainen ELO-ajankohtaiskatsauksen toimituskuntaan

Outi Ruusuvirta-Uuksulainen ELO-ajankohtaiskatsauksen toimituskuntaan

Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta, nro 22, maaliskuu 2022

Kansallinen ELO-foorumi tarkasteli vuoden ensimmäisessä kokouksessaan 15.2.2022 elinikäisen ohjauksen strategiaan 2020–23 liittyvien hankkeiden etenemistä eri hallinnonaloilla. Oppivelvollisuuden laajentamiseen integroituvia kehittämishankkeita on ollut jo meneillään toista vuotta. Tässä ajankohtaiskatsauksessa esitellään hyvän ohjauksen kriteerien valmistelun tämänhetkistä tilannetta. Osa palvelujen saatavuuteen, asiakaslähtöisyyteen, laatuun ja tiedolla johtamiseen liittyviä hankkeita ollaan käynnistämässä vielä kuluvan vuoden aikana. Ohjaajakoulutuksen kokonaisarvioinnin taustaksi julkaistiin maaliskuun alussa päivitetty tilastot vuoteen 2022 mennessä valmistuneiden opinto-ohjaajien kokonaismäärästä.

Opetushallituksessa on syksyn jälkeen aloittanut uusia ohjauksen asiantuntijoita, jotka nyt esittäytyvät koko ohjauksen tiimin kanssa. Paula Lindqvist aloitti Suomen opinto-ohjaajat – SOPO ry:n puheenjohtajana helmikuussa 2022. Jyväskylän yliopistossa tarkastettiin 11.2.2022 Annakaisa Marjokorven väitöskirja oppilaanohjauksessa tapahtuvan oppimisen arviointiprosessin haasteista ja jännitteistä.

- [ELO-foorumin kevät 2022](#)
- [Hyvän ohjauksen kriteerien valmistelu etenee](#)
- [Oppilaanohjaajien koulutusmäärä 1971–2022](#)
- [Opetushallituksen ohjauksen tiimi esittäytyy](#)
- [Paula Lindqvist SOPO ry:n puheenjohtajaksi](#)
- [Paula Lindqvist, ordförande till SOPO r.f.](#)
- [Väitös: Oppilaanohjauksen arviointiprosessin haasteita ja jännitteitä](#)
- [Outi Ruusuvirta-Uuksulainen ELO-ajankohtaiskatsauksen toimituskuntaan](#)

Antoisia lukuhetkiä!

[Seuraava](#)

ELO-foorumin kevät 2022

ELO-foorumin kokouksessa 15.2.2022 keskusteltiin vuoden 2022 toimintasuunnitelmasta sekä kansallisen [elinikäisen ohjauksen strategian 2020-23](#) kehittämisehdotusten etenemisestä kuluvan vuoden aikana. Foorumin työmuotoina ovat lähi- ja hybridikokoukset, katsaukset strategian tavoitteista sekä teemakohtaiset virtuaalityöpajat ja tietoisuus. Lisäksi tavoitteena on tiivistää yhteistyötä alueellisten ELO-verkoston kanssa. Kevään aikana pyritään tiivistämään yhteistyötä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan toimenpiteiden kanssa ja syksyllä 2022 tarkastellaan jo seuraavan hallituskauden elinikäisen ohjauksen painopisteitä.

Kokous tarkasteli lähemmin ohjauksen saavutettavuutta ja asiakaslähtöisyyttä koskevaa strategian tavoitetta. Kuluvan kevään aikana työ- ja elinkeinoministeriö sekä ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) ovat käynnistämässä kehittämistoimenpiteitä esim. urasuunnittelutaitojen kokonaismallinen rakentamiseen, ohjaajien täydennyskoulutukseen, työikäisten osaamisen tunnistamiseen sekä ohjauksen koordinaatioon ja tiedonhallintaan. Työ- ja elinkeinoministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö ovat jo asettaneet

työryhmän, jonka tehtävänä on edistää ja ohjata osaamisen tunnistamisen työvälineiden ja menettelyjen luomista. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella edistetään myös Ohjaamojen monialaisuuden vahvistamista koulutuksen ja sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoilla. Ohjaamoja tuetaan lisäksi **ONNI-hankkeen** vakiinnuttamisella.

Saavutettavuutta ja asiakaslähtöisyyttä pyritään edistämään myös TE-palvelujen **pohjoismaisella työvoimapalvelumallilla**. Tavoitteena on mm. uudistaa palveluita siten, että työnhakijoille tarjotaan yksilöllistä työhaun ja työllistymisen tukea. Kokouksessa keskusteltiin toimeenpanon kannalta kriittisistä kysymyksistä, jotka liittyvät esimerkiksi kasvaneeseen kysyntään vastaamiseen, tietojärjestelmien kehittämiseen, henkilöstön rekrytointiin sekä toimintaa koskevan uuden lainsäädännön soveltamiskäytänteisiin. Lisäksi pohdittiin muiden samanaikaisten muutosten kuten työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen vaikutusta uuteen palvelumalliin. KEHA-keskus esitteli kokouksessa kuluvan vuoden aikana tarjoamansa tuen muotoja TE-asiantuntijoiden osaamisen kehittämiseen uuden asiakaspalvelumallin kynnyksellä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut syksyllä 2021 **suunnitelman oppivelvollisuuden laajentamisen seurannasta vuosina 2022–24**. Arviointi tulee kattamaan perusopetuksen, aikuisten perusopetuksen, TUVA-koulutuksen, vapaan sivistystyön, ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen. Yhtenä arviointikohteena on ohjauksen kokonaisuuden toteutuminen ja toisen asteen tutkinnon suorittamisen tukeminen sekä ohjauksen resurssit. **Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI)** laatii kevään aikana suunnitelmaa arvioinnin toteuttamista varten.

Ohjauksen laatua ja tiedolla johtamista koskevan strategisen tavoitteen edistämiseksi työ- ja elinkeinoministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö ovat käynnistämässä yhteistyötä EU:n ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) kanssa. Cedefop julkaisee 22.-23. maaliskuuta 2022 esityksen elinikäisen ohjauksen laadun ja vaikuttavuuden seurantakohteiksi eri jäsenmaissa. Kuluvan vuoden aikana tarkastellaan, miltä osin Suomessa on tällä hetkellä jo saatavilla tietoa näiden teemojen osalta ja miltä osin seurantakohteet ovat sovellettavissa suomalaiseen kontekstiin osana tämän strategisen painopisteen kansallista kehittämistä.

Kirjoittajat:

Teea Oja, Erityisasiantuntija, Työ- ja elinkeinoministeriö
teea.oja@gov.fi

Ulla-Jill Karlsson, Neuvotteleva virkamies, Opetus- ja kulttuuriministeriö
ulla-jill.karlsson@gov.fi

Lisätietoja: ELO-foorumien kokouksen 15.2.2022 aikana käsitelty materiaali on saatavilla ELO-torilta
<https://peda.net/hankkeet/elotori/ef/kokoukset/15.2.2022>

Seuraava | [Palaa pääsivulle](#)

Hyvän ohjauksen kriteerien uudistustyö: HOK - yhdessä, rauhassa ja hyvin

Syyskuun 2021 ajankohtaiskatsauksessa esittelimme VALO-verkostossa käynnistetyn Hyvän ohjauksen kriteerien uudistustyön prosessin. Uudistustyö on edennyt ja saanut työnimen HOK.

Syksyn aikana laajennettiin uudistustyöhön osallistuvan verkoston näkökulmia, rikastettiin ja avattiin ajatuksia sekä pyrittiin saamaan riittävän monipuolista näkökulmaa asiaan. Tähän vaiheeseen kuului perehtyminen ELO-strategiaan ja muuhun aineistoon, asiantuntijapuheenvuorojen kuunteleminen, arjen ohjauksen tilanteiden havainnointi sekä yhteinen dialogi neljässä eri työryhmässä.

Helmikuussa 2022 Opetus- ja kulttuuriministeriö järjesti yhdessä Opetushallituksen kanssa Hyvän ohjauksen kriteerien -muutostyöwebinaarin. Tilaisuus oli suunnattu perusopetuksen, lukion ja ammatillisen koulutuksen

oppilaitosjohdolle ja ohjaushenkilöstölle. Webinaari tavoitti laajasti ohjaustyön toimijat: parhaimmillaan webinaarissa oli osallistujia yli 400. Webinaari teki tutuksi uudistustyötä ja mahdollisti ohjaustyön toimijoiden osallistamisen siihen. Webinaarin materiaalit ja työryhmätyöskentelyjen yhteenvedot löytyvät oheisesta linkistä ([11.2.2022 Hyvän ohjauksen kriteerien muutostyö -webinaari](#))

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeiden mukaan työtä tehdään yhdessä, rauhassa ja hyvin! Uudistustyössä ovat mukana perusopetus, lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus yhdessä. On sovittu, että VALO-verkoston toimijat koordinoivat kirjoitustyötä. Vaikka VALO- verkostossa näkökulma on painottunut ammatilliseen koulutukseen, niin prosessia viedään eteenpäin yhdessä. Kriteerejä tarkastellaan, täydennetään sekä kommentoidaan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen asiantuntijoiden osalta. VALO-verkoston Round Table -asiantuntijaryhmän lisäksi tukea HOK-uudistustyöhön saadaan Opetushallituksen asettamalta työryhmältä. Tämän työryhmän jäsenet edustavat perusopetusta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, Ohjaamoita, opettajakorkeakouluja ja yliopistoja.

Näkökulman laajentamisvaiheen jälkeen on kirkastettu ja fokusoitu sitä, mikä Hyvän ohjauksen kriteereissä on olennaista. Linjauskeskustelujen kautta on saatu alustava rakenne kriteerien kirjoitustyön pohjaksi. Nyt kirjoitustyö etenee ja tavoitteena on saada kriteeriluonnos kesäkuussa valmiiksi. Aurinkoa, kesää ja uusia kriteereitä kohti!

Kirjoittajat:

Tamara Palmros-Aalto, projektitoimija VALO-koordinaatiohanke / WinNova

Tiina Kallio, projektipäällikkö VALO-koordinaatiohanke / WinNova

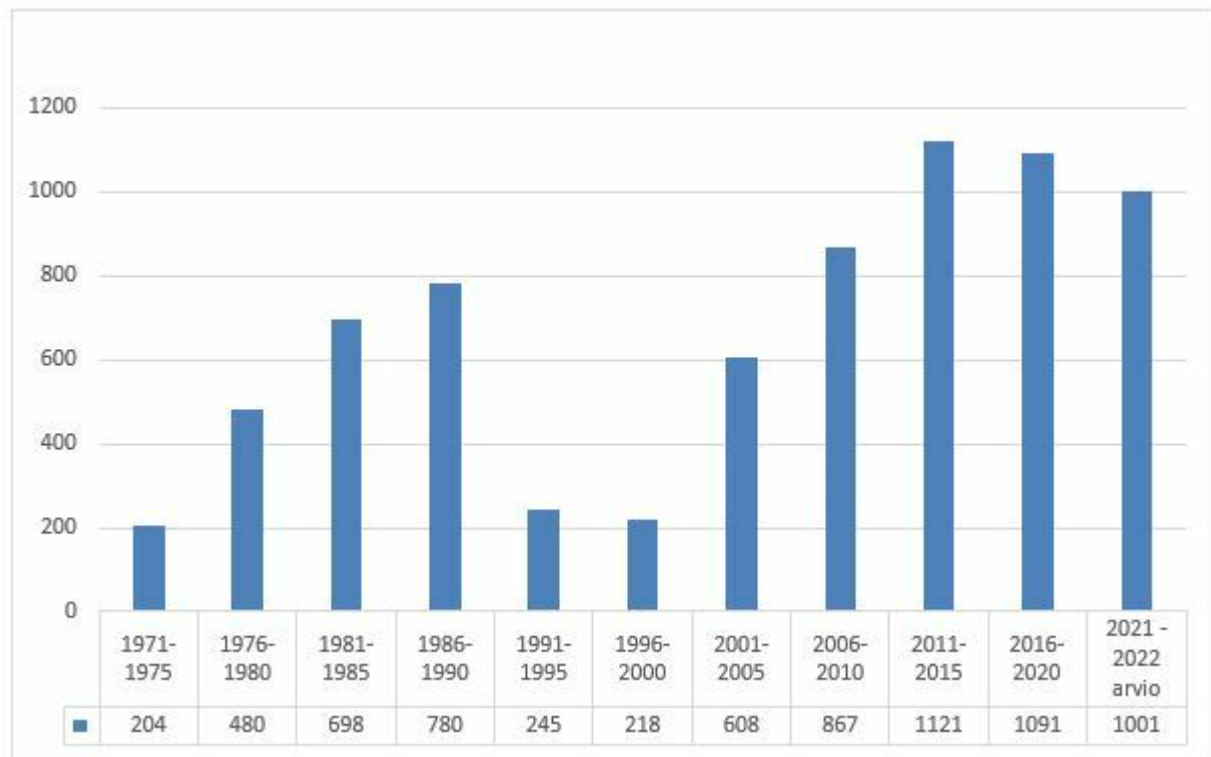
etunimi.sukunimi@winnova.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Yli neljä tuhatta opinto-ohjaajaa hankkinut 2000 -luvulla tehtävissä tarvittavan kelpoisuuden

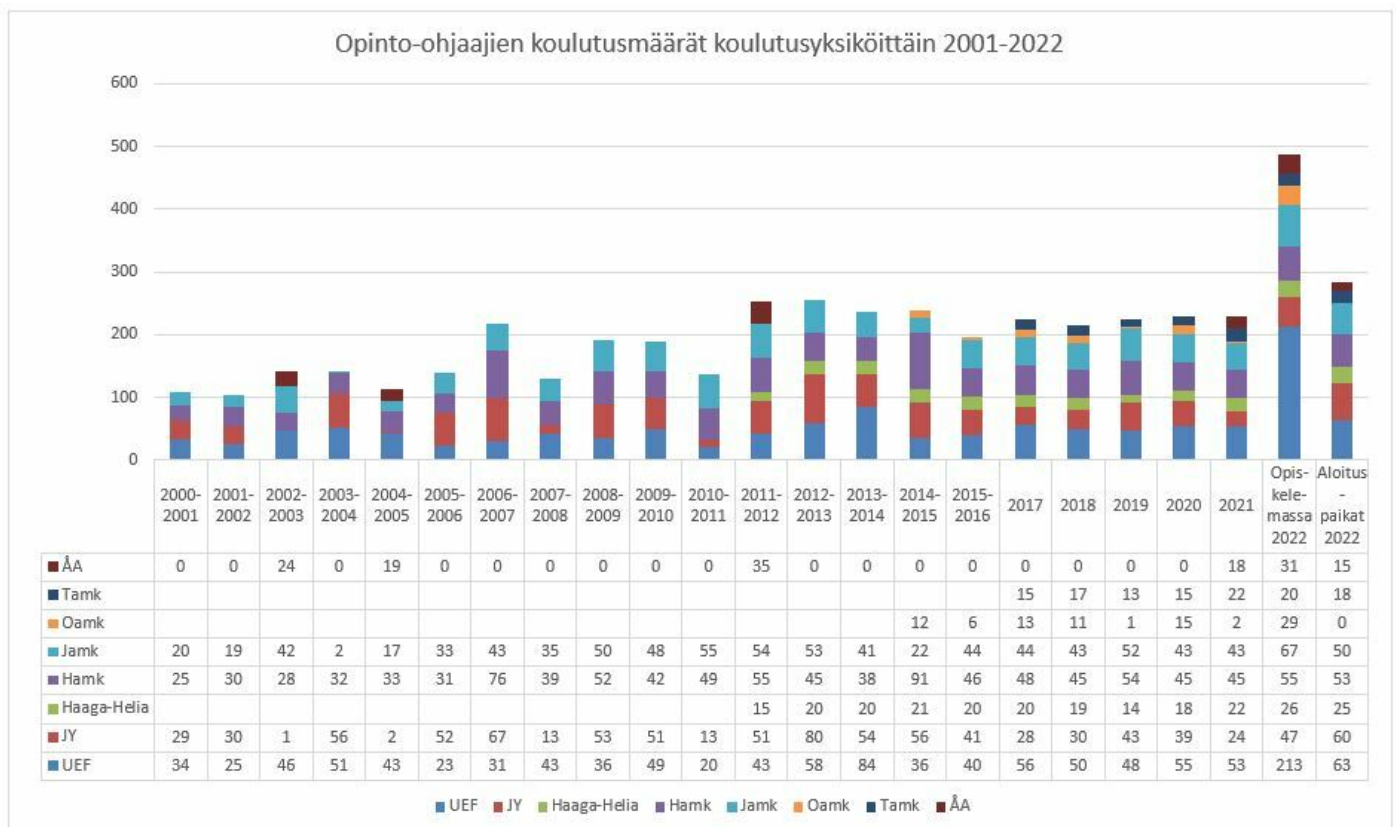
Ohjausalan ammattilaisten valmiudet ja osaaminen laadukkaaseen ja monikanavaiseen ohjaustyöhön hyväksytään kansainvälisesti yhdeksi keskeiseksi elinikäisen ohjauksen kansalliseksi laatukriteeriksi. Suomessa perusopetuksessa ja toisella asteella toimivien ohjaajien kelpoisuudet on määritelty lainsäädännössä. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hyväksymän elinikäisen ohjauksen kansallisen strategian 2020–23 yhtenä tavoitteena on käynnistää ohjaajakoulutuksen kokonaisarviointi, jossa tarkastellaan ammattilaisten osaamisvaatimuksia eri konteksteissa, eri koulutuspolkuja ja -rakenteita sekä sisältöjä niin suomen- kuin ruotsinkielisen koulutuksen osalta (Valtioneuvosto, 2020).

Ohjausalan kansallinen osaamiskeskus VOKES on julkaissut maaliskuun alussa päivitettyt tilastot opinto-ohjaajien koulutusmäärästä Suomessa vuosina 1971–2022. Viidenkymmenen vuoden aikana yli 6500 opiskelijaa on hankkinut Suomessa opinto-ohjaajan kelpoisuuden. 2000-luvulla kelpoisuuden hankkineita opinto-ohjaajia on jo yhteensä 4 119. Heistä 575 on suorittanut joko 300:n tai 120 opintopisteen maisteritutkinnon, ja 60 opintopisteen tutkinnon joko sivuaineena tai erillisinä opintoina suorittaneita on yhteensä 3544.

Opinto-ohjaajien koulutusmäärät puolivuosisikymmenittäin 1971–2022.

Vuonna 2022 opinto-ohjaajien suomenkielistä koulutusta järjestetään kahdessa yliopistossa ja viidessä ammattikorkeakoulussa. Opinto-ohjaajien ruotsinkielinen koulutus käynnistettiin uudelleen vuonna 2019 Åbo Akademiassa. Itä-Suomen yliopisto (1200) Hämeen ammattikorkeakoulu (1057) ovat 2000-luvulla kouluttaneet määrällisesti eniten opinto-ohjaajia (ks. alla oleva taulukko).

Opinto-ohjaajien vuosittaiset koulutusmäärät koulutusyksiköittäin 2001–2021, opiskelemissa olevat ja aloituspaikat vuonna 2022

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystietojen mukaan vuosina 2010–2022 oli avoinna yhteensä 3290 opinto-ohjaajan tehtävää. Kahden viime vuoden aikana ohjaajille on ollut tarjolla aiempaa enemmän työpaikkoja, esimerkiksi oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä alueellisten ohjauspalvelujen koordinaattorin tehtäviä.

Vuosi	23590 Opinto-ohjaaja
2021	622
2020	392
2019	297
2018	224
2017	181
2016	147
2015	178
2014	226
2013	210
2012	246
2011	280
2010	287
Yhteensä	3290

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Nyt julkaistuja tilastoja ei sellaisenaan voi käyttää opinto-ohjaajien rakenteellisen ja sisällöllisen uudistamisen pohjana, mutta niitä voi hyödyntää elinikäisen ohjauksen strategiassa 2020–23 (Valtioneuvosto, 2020) esitetyn ohjausalan koulutuksen kokonaisarvioinnin taustalla. Ohjauksen kasvaneen kysynnän ja toimintaympäristössä tapahtuneiden viimeaikaisten muutosten takia tämä strategiassa esitetty arviointi on todella tarpeen ohjauspalvelujen laadun ja tiedolla johtamisen näkökulmista.

Kirjoittaja:

Raimo Vuorinen, Projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
raimo.vuorinen@jyu.fi

Lisätietoja:

Vuorinen, R. (2022) *Opinto-ohjaajien koulutusmäärä Suomessa 1971–2022*. Valtakunnallisen ohjausalan osaamiskeskuksen työpapereita 6. Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-978-951-39-9072-5>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Toimijat Opetushallituksen ohjauksen tiimissä

Suomessa elinikäisen ohjauksen hallinnosta, kehittämisestä ja koordinaatiosta vastaavat useat eri tahot, esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, KEHA-keskus, TE-asiakaspalvelukeskus, ELY-keskukset ja aluehallintovirastot. Vuonna 2021 perustetun Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen lisäksi Opetushallituksessa toimii ohjauksen tiimi, joka keskittyy ohjauksen kysymyksiin eri kouluasteilla, työelämässä ja nuorisosalalla. Toimintaa linjaa valtioneuvoston Elinikäisen ohjauksen strategia vuosille 2020–2023. Alla Opetushallituksen ohjauksen tiimin jäsenet kertovat omista tämänhetkisistä vastuualueistaan.

Opetusneuvos Kati Taipaleen pääasialliset työtehtävät liittyvät lukion opinto-ohjaukseen, oppivelvollisuuden laajentamiseen ja opiskeluhooltoon liittyviin kysymyksiin. Aiemmin Kati on toiminut opinto-ohjaajana sekä lukiossa että ammattikorkeakoulussa. Hän on työrallaan toiminut myös monissa muissa ohjaustehtävissä kuten uraohjaajana, kouluttajana ja työnohjaajana. Työn painopiste on aina ollut ohjauksessa ja sen kehittämisen kysymyksissä.

Opetusneuvos Mia Vartiainen toimenkuvaan kuuluvat ammatillisen koulutuksen osalta muun muassa opinto-ohjauksen kehittäminen, opiskeluhoolto, laajennettuun oppivelvollisuuteen liittyvät kysymykset sekä yhteistyö mm. THL:n kanssa. Mia on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri Jyväskylän yliopistosta. Hän on työskennellyt koulumaailmassa koko työuran ajan opetuksen ja erityisesti opinto-ohjauksen parissa. Mia on työskennellyt yliopistossa assistenttina, ammatillisessa oppilaitoksessa opettajana, opinto-ohjaajana ja kehittämispäällikkönä sekä esimiestehtävissä ohjauspalveluiden päällikkönä. Opinto-ohjaus on siis kulkenut hänen mukanaan koko työuran ajan.

Opetusneuvos Maj-Len Engelholm koordinoi ruotsinkielisen yksikön *Svenskspråkig utbildning* yleissivistävän koulutuksen työtä ja vastaa perusopetuksen asioista. Erityisinä vastuualueina ovat perusopetuksen arvioinnin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen asiat. Sen lisäksi hän toimii yhteyshenkilönä perusopetuksen oppilaanohjauksen asioissa. Maj-Len on koulutukseltaan kasvatustieteen maisteri. Työuran alussa hän työskenteli opettajana useita vuosia Etelä-Suomessa ja Pohjanmaalla. Sen jälkeen hän toimi ruotsinkielisen opetustoimen

opetuspäällikkönä kahdessa kaupungissa.

Erityisasiantuntija Tiina Kärkkäisen työtehtävät liittyvät opinto-ohjauksen kehittämiseen, eri nivelvaiheisiin liittyvien siirtymien sujuvoittamiseen ja opiskelijahyvintointiin ammatillisessa koulutuksessa. Tiina on koulutukseltaan

kasvatustieteen maisteri Lapin yliopistosta ja työskenteli aikaisemmin Opetushallituksessa projektiasiantuntijana valtakunnallisessa Zoomi – sujuvia siirtymiä edistämässä -hankkeessa. Aikaisemmin hän on työskennellyt muun muassa koululaisten iltapäivätoiminnan ja varhaiskasvatuksen koordinaatiotehtävissä.

Erityisasiantuntija Petri Niemen tehtävä rajautuu tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen. Hän tiedottaa, neuvoa ja ohjaa ensi sijassa opinto-ohjaajia siinä, miten ura- ja koulutusvalinnan ohjaus ja tehostaminen tulisi toimeenpanna peruskoulussa. Olemassa olevasta tiedosta ja hyvistä oppilaanohjauksen tehostamisen käytännöistä julkaistaan opas toukokuussa 2022.

Petri on peruskoulun opinto-ohjaaja ja hän on koordinoanut koulu-, kunta- ja seutukuntatason ohjauksen kehittämistyötä ja peruskoulun opinto-ohjaajien yhteistyötä. Tämän oppilaanohjauksen kehittämiseen liittyvän työn lisäksi hän on rakentanut digitaalisia oppimisympäristöjä ja osallistunut työelämäyhteistyön kehittämiseen. **Väitöstudkimuksessaan** (2016) Petri tarkasteli peruskoulun päättöluokkalaisten kokemuksia ura- ja koulutusvalintaan liittyvästä ohjauksesta.

Erityisasiantuntija Anne Valkeapää vastaa Suomen Euroguidance-keskuksen toiminnasta. Euroguidance on eurooppalainen verkosto, joka edistää ohjausalan kansainvälistymistä ja ohjaajien osaamisen kehittämistä. Suomessa Euroguidance-tiimin tehtävät liittyvät kouluttamiseen, viestintään ja vaikuttamistyöhön. Anne vastaa Euroguidancen työn hallinnosta ja koordinoinnista sekä koulutuksista, tapahtumista ja kansainvälisyysohjauksen työvälineiden kehittämisestä. Kansallisen vaikuttamistyön lisäksi hän on mukana Euroguidance-verkoston työryhmässä, joka edistää eurooppalaista yhteistyötä ja ohjaajien konkreettisia kansainvälistymismahdollisuuksia. Koulutukseltaan Anne on valtiotieteiden maisteri ja sosionomi (AMK). Hänellä on pitkä työkokemus kansainvälisyysohjauksesta, muun muassa nuorten tieto- ja neuvontatyössä pääkaupunkiseudulla ja Alankomaissa.

Asiantuntija Satu Rynnänen työskentelee Suomen Euroguidance-keskuksessa. Hänellä on päävastuu Suomen Euroguidancen viestinnästä, lisäksi Satu osallistuu kansainvälisen Euroguidance-verkoston viestintätyöhön. Hän välittää Euroguidancen viestintäkanavien kautta tietoa ohjaajien ja ohjattavien kansainvälistymisen mahdollisuuksista ja kansainvälisyysohjauksen työvälineistä sekä ohjausalan tuoreimpia uutisia maailmalta. Satu on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri (sosiologia) sekä tradenomi YAMK digitaalisten palvelujen kehittämisen koulutusohjelmasta.

Jos Euroguidancen uutiskirje ja sosiaalisen median kanavat eivät vielä ole sinulle tuttuja, tutustu niihin [täällä](#).

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

Paula Lindqvist Suomen opinto-ohjaajat SOPO ry:n uudeksi puheenjohtajaksi

Suomen opinto-ohjaajat ry valitsi vuosikokouksessaan 4.2. 2022 uudeksi puheenjohtajakseen Paula Lindqvistin. Tässä Paulan terveiset ELO-foorumille.

Toimin opinto-ohjaajana Metropolia Ammattikorkeakoulussa Helsingissä, Myllypuron kampuksella sosiaali- ja terveysalan tutkinnoissa. Olen iloinen siitä, että SOPO ry valitsi puheenjohtajan korkea-asteelta. Ammattikorkeakouluissa ja nyt myös enenevässä määrin yliopistoissa on tunnustettu ammattimaisen opinto-ohjauksen merkitys opiskelijoiden etenemisessä ja tutkinnon loppuun suorittamisessa. Opiskelijat saattavat olla hyvin yksin opinnoissaan, joten on tärkeää, että korkeakouluissakin on opinto-ohjaajia, joiden puoleen he voivat kääntyä matalalla kynnyksellä.

Olisikin tärkeää määritellä kelpoisuusvaatimukset myös korkea-asteella työskenteleville opinto-ohjaajille. Tämä on pedagogista toimintaa, ja vaatii vastaavaa kelpoisuutta kuin muiden koulutusasteiden opinto-ohjaajille onkin asetettu.

Pedagoginen, koulutetun opinto-ohjaajan antama opinto-ohjaus tulisi olla määriteltynä korkeakoulutusta ohjaavaan lainsäädäntöönkin.

Pandemia-aika teki näkyväksi monia korkeakouluissa opiskelevien haasteita, ja vahvasti niitä. Me opinto-ohjaajat tiedämme, että opiskelutaitojen puute, opintoihin kiinnittymättömyys ja yleisemminkin elämänhallintaan tai toimintakykyyn liittyvät kysymykset ovat olleet opiskelun arkea jo pitkään.

Rakenteelliset seikat ja niissä tapahtuneet muutokset kuten esimerkiksi opintotukikuukausien rajaaminen, tiukka opiskeluoikeusaika, ensikertalaisuuskiintiö, opiskelijavalinnan painottuminen todistuksiin tai todistusvalinnan pisteytysmallit luovat painetta korkeakouluopiskelijoiden ja korkeakouluihin hakevien keskuudessa. Kaikki opiskelua ohjaavat lait tai ohjeistukset eivät vanhentuneina välttämättä myöskään heijasta ympäröivän yhteiskunnan muutoksia, yksittäisenä esimerkkinä vaikkapa koulusivistyskielen määräytyminen korkea-asteen opinnoissa.

Näinä hektisinä ja muuttuvissa maailmantilanteissa tulisi muutoinkin nähdä kunkin koulutusasteen merkityksellisyys jo itsessään. Opiskelun yhdellä koulutusasteella ei tulisi olla pelkkää siirtymävaihetta seuraavaan koulutukseen, vaan paikka, jossa oppilas tai opiskelija voi kasvaa ihmisenä ja rauhassa suunnata kohti aikuis- ja työelämää. Paikkana, joka on merkityksellinen jo itsessään, eikä ainoastaan suoritettava välivaihe.

Tässä kaikessa meillä ohjauksen toimijoilla on tärkeä rooli.

Kirjoittaja:

Paula Lindqvist

Opinto-ohjaaja, uraohjaaja, ammatillinen erityisopettaja, lehtori

paula.lindqvist@metropolia.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Finlands studiehändledare r.f. valde Paula Lindqvist till sin nya ordförande

Finlands studiehändledare r.f. valde Paula Lindqvist till sin nya ordförande på årsmötet den 4.2.2022. Här får vi läsa Paulas hälsningar till ELO-forumet.

Jag arbetar som studiehändledare vid Metropolia yrkeshögskola i Helsingfors, på Myllypuro campus inom social- och hälsovårdsbranschen. Jag är glad över att SOPO r.f. valde sin nya ordförande från högskolesektorn. Vid yrkeshögskolorna och, i allt större utsträckning, även vid universiteten har man vaknat till det faktum att professionell studiehändledning spelar en viktig roll i att de studerande går framåt i studierna och utexamineras. De studerande kan känna sig mycket ensamma i sina studier. Därför är det av vikt att det vid högskolor finns studiehändledare som de studerande lätt kan vända sig till.

Jag anser därför att det är viktigt att definiera behörighetskraven för studiehändledare vid högskolor. Det är fråga om pedagogisk verksamhet, och detta kräver samma behörighet som studiehändledare vid andra utbildningsnivåer har.

Pedagogisk studiehändledning av en utbildad studiehändledare ska även vara definierad inom lagstiftning som styr högskolor.

Pandemin synliggjorde många utmaningar som högskolestuderande har, och till och med stärkte dem. Vi studiehändledare vet att bristen på studiefärdigheter eller anknytning till studierna, och generellt utmaningar som har med livshantering eller funktionsförmåga länge har varit vardag hos de studerande.

Strukturerna och förändringar i dem, såsom avgränsning av studiestödmånaderna, strikt avgränsad studierättstid, förstagångskvot, betoning av betyg i studieantagningen eller poängsättningsmodellerna utgör stress bland högskolestuderande och de sökande.

Också vissa lagar eller instruktioner kan vara föråldrade och som sådana kanske inte helt reflekterar dagens samhälle; för att nämna ett exempel, hur skolbildningsspråket definieras inom högskolestudier.

I dessa hektiska och omväxlande tider ska man överhuvudtaget se relevansen av utbildningen vid varje stadium. Studerandet vid ett stadium ska inte vara blott en övergång till det andra. Utan en plats där en elev eller studerande

kan växa som människa och i lugn och ro styra stegen till vuxen ålder och arbetslivet. Studerandet ska ha relevans som sådant, inte bara vara en övergångsperiod som ska avklaras.

I allt detta har vi studiehandledare en väsentlig roll.

Text:

Paula Lindqvist, karriärvägledare, speciallärare inom yrkesutbildning, lektor, Metropolia yrkeshögskolan
paula.lindqvist@metropolia.fi

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaä pääsivulle](#)

Oppilaan oppimisen formatiivista arviointia olisi syytä kehittää opinto-ohjauksen välineenä

YTM, KM Annakaisa Marjokorven väitöskirja 'Hyvänen aika, mistä tässä on kyse?' tarkastettiin Jyväskylän yliopistossa 11.2.2022. Väitöstutkimuksen keskeisiä teemoja ovat perusopetuksen kehittyvä opinto-ohjaus ja kehittyvä oppimisen arviointi.

Perusopetuksen opetussuunnitelma haastaa kehittämään arviointia ja arviointikulttuuria

Nykyinen perusopetuksen opetussuunnitelma haastaa kouluja kehittämään oppimisen ja opetuksen vaikuttavuutta arvioinnin avulla. Arviointi sana mainitaan eri muodoissaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa yli 1500 kertaa. Tämä kertoo siitä, että koulujen arviointia ja arviointikulttuuria halutaan laajasti ja syvällisesti kehittää ja uudistaa. Tämä koskettaa oppimisen arviointia myös opinto-ohjauksessa: Oppilaan tulisi voida hahmottaa entistä paremmin oppimisen tavoitteita ja omaa osaamistaan suhteessa tavoitteisiin. Nimenomaan formatiivista arviointia

kehittämällä tulisi luoda mahdollisuuksia oppilaan itsearvioinnin- ja itseohjautuvuuden taidon kehittymiselle.

Aineistona oppilaanohjaajien haastattelut

Tutkimusta varten on haastateltu kokeneita ja muodollisesti päteviä oppilaanohjaajia. Siinä on tarkasteltu sitä, millaisin puhetavoin perusopetuksen oppilaanohjaajat oppilaanohjauksesta ja siinä tapahtuvasta oppimisen arvioinnista puhuvat.

Ristiriita opetussuunnitelman ja käytännön välillä

Mikäli oppilaanohjaajien vastaukset olisivat olleet linjassa elinikäisen oppimisen ja ohjauksen mukaisen koulutuspolitiikan kanssa, niissä olisi kerrottu, että oppilaan oppiminen on esim. urapohdinta- ja tiedonhankintataitojen sekä oppimaan oppimisen taitojen syventymistä ja esitelyä niitä menetelmiä, joita hyödyntäen näihin tavoitteisiin päästään. Arviointi olisi selkeästi nähty myös motivoinnin ja ohjaamisen välineenä.

Tuloksissa on linjakuutta elinikäisen ohjauksen pyrkimysten kanssa, mutta sen rinnalle rakentui myös muunlaisia tulkintoja. Esim. huolenpidon pyrkimykset korostuivat, eikä oppilaita haluttu rasittaa liian tavoitteellisella ohjauksella. Näkemystä oikeutettiin ilmaisemalla opetussuunnitelman olevan ylioptimistinen suhteessa ohjauksen resursseihin ja välineisiin. Toisaalta kuitenkin formatiivista arviointia pidettiin mahdollisuutena.

Formatiivisen arvioinnin kehittäminen selkeyttää oppimisen kohdetta

Ylipäättään kysymys siitä, mitä on oppilaan toivottava oppiminen oppilaanohjauksessa koettiin varsin haastavaksi. Elinikäisen oppimisen näkökulmasta oppilaan oppimisen formatiivista arviointia olisi syytä kehittää opinto-ohjauksen

välineenä. Myös aineistossa arviointiosaamista ja yhteistä keskustelua ohjauksen tavoitteista ajateltiin tarvittavan lisää. Ohjauksen oppimistavoitteiden selkeämpi hahmottaminen palvelee paitsi oppilaan oppimista ja tulevaisuutta, myös koulujen toiminta- ja arviointikulttuurien kehittämistä.

Kirjoittaja:

Annakaisa Marjokorpi, opinto-ohjaaja, Isokylän koulu
annakaisa.marjokorpi@edu.kokkola.fi

Tietoa julkaisusta:

Marjokorpi, A. 2022. 'Hyvänen aika, mistä tässä on kyse?' Diskurssianalyysi perusopetuksen oppilaanohjaajien puheesta koskien oppilaan oppimisen arviointia. Väitöskirjatutkimus, Jyväskylän yliopisto.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9002-2>

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien palautteet](#)

Outi Ruusuvirta-Uuksulainen ELO-ajankohtaistutkimuksen toimituskuntaan

Projektipäällikkö Outi Ruusuvirta-Uuksulainen on liittynyt Koulutuksen tutkimuslaitoksen elinikäisen ohjauksen tutkimuksen tiimiin ja aloittanut Ajankohtaista elinikäisestä ohjauksesta -katsauksen toimituskunnan jäsenenä.

Outi on toiminut ohjauksen kehittämistyön ja tutkimuksen parissa vuodesta 2012 lähtien. Hän on perehtynyt eurooppalaiseen ohjauksen toimintapolitiikkaan niin työvoima- kuin opetushallinnon aloilla toimiessaan [Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkoston \(ELGPN\)](#) koordinaatitiimissä erikoissuunnittelijana. Siirtymävaiheiden kehittäminen ja tutkimus ovat tulleet Outille tutuiksi Omalle polulle korkeakouluun -hankkeen projektipäällikön tehtävien ja lukioiden korkeakoulu- ja työelämäyhteistyötä tutkineen [SISU-hankkeen](#) kautta. Viimeisimpänä hän on toiminut Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian muodostaman [EduFutura-yhteistyöverkoston](#) ristiinopiskelun ja sen ohjauksen kehittämisen asiantuntijana.

Outi on koulutukseltaan politiikan tutkija: ennen siirtymistään ohjauksen tutkimuksen ja kehittämisen pariin, hän opiskeli ja työskenteli politiikan tutkimuksen ja sen opetuksen parissa Lontoossa kymmenen vuotta, viimeisimmäksi the London School of Economics and Political Sciencessä.

Kirjoittaja:

Outi Ruusuvirta-Uuksulainen, projektipäällikkö, Koulutuksen tutkimuslaitos
outi.h.ruusuvirta@jyu.fi

Kuva: Tero Takalo-Eskola/ Terotemediä

[Edellinen](#) | [Palaajien palautteet](#)